"Tevyne" 307 W. 30th st

Visuomenės, Kultūros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du kyklu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj
Leidžia "LAISVĖS BENDROVĖ"
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje.....$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose..... 3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose $1.50
Amerikoje..... 1.00
Agarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

LAISVĖ

Wincas Kreivėnas.

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States.....$2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 104. Telefonas: So. Boston 21013. BOSTON, MASS., 30 GRUODŽIO (DECEMBER) 1913 m. "Entered as second class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts under the Act fo March 3, 1879". Telefonas: So. Boston 21013. III Metas

AMERIKA

Kruvinos Kalėdos.

Provokatoriaus šauksmas pražudė 76 žmones.

Calumet, Mich. Baisias Kalėdas turėjo šiemet streikuojanti Calumeto mainieriai.

Kūčios vakarą, apie 700 streikierių, jų pačių ir mažų vaikučių buvo susirinkę pasitikti Kalėdas, pažaisti, atsiimti dovanėles, kurias iš visų šalių buvo susiuntę streikierių simpatizatoriai dėl mažų vaikelių. Ir štai, kada žmonės buvo pilname susirinkime ir linksmai žaidė, kokis tai judošius - provokatorius suriko: "ugnis, ugnis! Gelbėkitės!" Negalima ir aprašyti, koksai sumišimas, kokia panika tuomet kilo.

Toje panikoje žuvo 5 vyrai, 13 moterų, 21 vaikas ir 37 mergaitės. Daug žmonių sužeista.

Mainierių unijos prezidentas tvirtina, kad judošius priderėjęs prie taip vadinamos piliečių - patriotų sąjungos ir turėjęs tos sąjungos ženklelį. Minėta organizacija — yra juodašimtiška organizacija, kuri visokiais būdais persekioja streikierius. Minėto judošiaus dar nesugavo.

Sunku ir apsakyti, koksai nuliūdimas viešpatauja streikierių šeimynose. Mainierių unijos prezidentas pasakė, kad jeigu kas-nors panašaus būtų atsitikę su piliečių vaikais ir moterimis, tuomet šie būtų įtaisę mainierių skerdynes.

Aukos streikieriams plaukia gausiai. Ant prezidento rankų yra $30,000. Už tuos pinigus bus įtaisytos laidotuvės ir šelpiamos nelaimingos šeimynos.

Broliai - darbininkai, ar jūs matote, ką tie žvėrįs daro su jūsų šeimynomis, su jūsų vaikučiais!

Visos šalies socijalistai sujudo.

Calumet, Mich., 27 d. grd. Mainierių unijos prezidentas Moyer atsisakė priimti nuo patriotpalaikių piliečių sąjungos pinigų ant palaidojimo aukų, žuvusiųjų italų svetainėje, 24 d. gruodžio.

Tuomet piliečiai deportavo Moyerį iš Calumeto.

Chicago, Ill., 27 d. grd. W. Lanfersiek, nacionališkas sekretorius socijalistų partijos, išleido atsiliepimą į visus šios šalies socijalistus rengti milžiniškus protesto mitingus, užtariant Calumeto streikierius ir reikalaujant federališko tardymo.

Lanfersiek ir svetimkalbių socijalistiškų organizacijų sekretoriai telegrafavo Wilsonui, reikalaudami federališko tardymo varde milijono šios šalies socijalistų.

Atitaisymas.

N103 "Laisvės", skyriuje "Iš dievobaimingųjų gyvenimo", įdėta per neatsargumą redakcijos, galinti suklaidinti skaitytojus žinia, kurią šiuomi atitaisome. Kūdikis nebuvo niekam primestas, tik netikusios motinos nuodėmingai apleistas. Moteriškė prie kaltės teisme prisipažino ir nubausta vieniems metams kalėjimo. Redakcijos neturėta jokio noro mesti ant bet ko negeistino šešėlio. Kunigo Žilinsko pavardė buvo tenai be jokio reikalo paminėta.

Nauji viršininkai Lietuvių Socijalistų Sąjungos.

1914 m. išrinkti šie viršininkai:

Pildantysis Komitetas:
J. Šukys, Brooklyn, N. Y. gavo balsų 793.
V. Paukšys, So. Boston, Mass., gavo balsų 587.
M. Michelsonienė, So. Boston, Mass, gavo balsų 448.

Sąjungos Sekretorius:
J. Stasiulevičius, Philadelphia, Pa., gavo balsų 843.

"Kovos" Redaktorius:
K. Vidikas, Philadelphia, Pa., gavo balsų 738.

Literatūros Komitetas:
L. Pruseika, So. Boston, Mass., gavo balsų 850.
P. Grigaitis, Baltimore, Md., gavo balsų 818.
S. Michelsonas, So. Boston, Mass., gavo balsų 485.
Rev. ir Kank. Šelp. K-to Pirmsėdis:
A. Žolynas, Newark, N. J., gavo balsų 665.
R. ir K. Š. K. Sekret.:
J. Bulota, Baltimorė, Md., gavo balsų 730.
R. ir K. Š. K. iždininkas:
J. Ramanauskas, Minersville, Pa., gavo balsų 810.

Bedarbė vakarinėse valstijose.

Bedarbė vakarinėse valstijose vis didinasi. Socijalistiškų persergėjimų kapitalistiška valdžia visai nepaiso. San Francisco yra tūkstančiai bedarbių, kurie ant gatvių daro savo susirinkimus ir siunčia delegatus į miesto valdžią, kad duotų jiems darbo. Bedarbiai baisiai piktinasi, kad miesto valdžiai visai negalvoj bedarbių vargas. Ne vienam žmogui dabar atsiveria akįs.

Reikalaukime federališko tardymo Calumeto streike.

Mainierių unijos prezidentas Moyer mušė telegramą darbo departamento sekretoriui Wilsonui, reikalaudamas federališkos valdžios tardymo Calumeto streike.

Ant Moyerio gyvybės kapitalistiški banditai buvo padarę pasikėsinimą, šaudė iš revolverių.

Reikalaukime visi federališko valdžios tardymo Calumeto mainierių streike!

Kalėjimą uždarė, nes kalinių nebuvo.

Stebėtina istorija! Visur naujus kalėjimus stato, čia, Wiscassete, Me., uždaryta kalėjimas, nes jau visas metas, kaip nėra jokio kalinio.

Audros ir vėtros.

Pereitą savaitę daugely vietų, ypač New Jersey valstijoj, siautė baisios audros. Jos atnešė milijonus dolerių nuostolių. Išviso S. Valstijose žuvo 12 žmonių.

Pešis dėl biznio.

Washington, 29 d. grd. Čia gauta žinia iš Londono, jog Anglija su Vokietija padariusios slaptą sutartį, idant užkenkus kur tai nebūtų Amerikos bizniui. Kur tik Vokietijos ir Anglijos biznieriai turės savo konkurentu amerikietį, tuojaus jie draugiškai prieš jį susivienys. Dėlei tos priežasties tuodvi šalįs atsisakiusios dalyvauti Panamos parodoje.

Schmidto teismas baigiasi.

Schmidto teismo procedūra faktiškai jau pasibaigė. Abiem pusėm dar leista padaryti abelnus išvedimus. Šią savaitę galima laukti nuosprendžio.

UŽSIENIS

J. Larkin pasirengęs į Suv. Valstijas.

Pagarsėjęs laike Dublino streiko airių darbininkų vadovas, James Larkin, yra pasirengęs agitacijos tikslais atvykti į Suv. Valstijas. Jį persergėjo, jog, kartais, jo gali neįsileisti į šią šalį, nes yra anarchistuojantis socijalistas ir sabotažo šalininkas. Larkin atkirto, jog nieko nesibijąs ir, nepaisydamas jokių uždraudimų, visviena dasigaus į Suv. Valstijas.

Lakūnas Vedrines jau šale Jeruzolimo.

Jaffa (Palestinoje). Francūzų lakūnas Vedrines, kuris savo laiku išlėkė orlaiviu iš Paryžiaus ir perlėkė Šveicariją, Austriją, Serbiją ir Bulgariją, šiuomi laiku randasi Turkijos viešpatystėje, šale Jeruzolimo. Jisai lekia į Egipto sostinę Kairą.

Sako Rampolla miręs ne natūrališka mirčia.

"L." skaitytojai jau žino apie mirtį vieno žymiausių Rymo kardinolų — Rampollos. Daug šnekų ir įtarimų sukėlė žuvimas kardinolo testamento ir kitų jo popierų. Taip-pat pranešama, jog dingo ir daugiau svarbių dėl Vatikano dokumentų. Dabar ateina iš Rymo gandas, kad kardinolas Rampolla mirė ne savo mirtimi, bet jį nužudę.

Jeigu taip ir būtų, tai nėra ko stebėties. Vatikano sienas galima būtų pilnas išrašyti pavardėmis nužudytų kardinolų. Istorija baisias pasakas apie tai seka.

Perlėkė per Alpus miglose.

Šveicarijos orlaivininkas Oscar Bider laimingai perlėkė per Alpus, nors buvo tirštos miglos ir jisai negalėjo orientuoties.

Nužudė 200 chiniškų kareivių.

Pekine nužudyta 200 chiniškų kareivių su jų viršininkais. Nužudyta jie pagal paliepimą dabartinio Chinijos prezidento.

Graftas Japonijoj.

Japonijoj, sykiu su visomis kitomis kapitalizmo "gėrybėmis", smarkiai platinasi grafteriai tarpe valdininkų ir finansistų.

Korejos mokiniai streikuoja.

Seoul (Koreja). Nelaimingojoj Korejoj, kurią užkariavo Japonija, net mokyklų vaikai apskelbė streiką prieš japonus - mokytojus.

Užmušė mokslininką.

Manila (Filipinai). Vietiniai puslaukiniai žmonės užmušė mokslininką botanistą C. B. Cabinson, kuris užsiėmė mokslo reikalais ant Amboyna salų.

Berlyno policijos viršininkas gavo vėjo.

Vokietijoj dar nesiliauja subruzdimas dėlei atsitikimų Alzacijoj, kur kareiviai taip bjauriai pasielgė su vietiniais žmonėmis. Audra pasipiktinimo kilo laikraštijoj, kuomet Berlyno policijos viršininkas von Jagov pagyrė aficierius. "Šalin Jagovą!" — šaukia žmonės ir visų pakraipų laikraštija.

Mirė Danijos reakcijonierių vadas.

Kopenhagene mirė vyriausias Danijos atžagareivių vadovas Estrup, 88 metų, kuris jau nuo 1875 metų buvo ministeriu ir visuomet ėjo prieš žmonių atstovybę, gindamas karaliaus interesus.

Popiežius metė inderdiktą ant Galatinos.

Popiežius metė interdiktą ant Galatinos provincijos, kur žmonės - katalikai pradėjo neklausyti ir murmėti prieš arcivyskupą. Dabar toje provincijoje bažnyčių varpai neskambins, nebus mišių, sakramentų ir tt.

Matomai, ir Italijoj nekaip popiežiaus partijai tesiseka!

Arklydės kaštuoja pusantro milijono.

Londonas, 25 d. grd. Turtingiausias rusas, kuris dabar vieši Londone, yra Mantašoff. Jo arklydės kaštuos $1,500,000.

Arkliai ir žmonės! Kaip tankiai reikia darytie tokie palyginimai.

Stebūklinga operacija.

Praga. Chirurgijos prof. Kukulio klinikoje padaryta svarbi operacija — perkelta vieno žmogaus kaulas kitam. Vienai moteriškei sarkomos sugadintas vienas peties kaulas buvo pakeistas tuo pačiu kitos, neseniai nusižudžiusios moteriškės, kaulu.

Serbai užėmė 4 miestelius.

Nors karė ant Balkanų jau pasibaigė, vienok karišku eksperimentai dar nepasibaigė. Štai serbai vėl užėmė 4 Albanijos miestelius.

Penkių metų sukaktuvės nuo žemės drebėjimo.

Messina (Italija). Suėjo penkių metų sukaktuvės nuo baisaus žemės drebėjimo Messinoje. Minios žmonių apsilankė tą dieną ant kapinių ir papuošė gėlėmis žuvusių kapus.

Japonai parduoda savo dukteris.

Jau buvo rašyta "L.", kad Japonijos provincijose Amori ir Nekkaido daugelis vargdienių badauja. Japonai valstiečiai parduoda savo dukteris, kad tik kokiu nors būdu apsisaugojus nuo bado. Dukterįs parduodamos į paleistuvystės namus į Tokio, o taip-pat ir į užsienį.

Valdžia nutarė paskirti badaujantiems žmonėms $3,000,000. Taip - pat nelaiminguosius šelpia labdarių draugijos.

Nauja ekspedicija prie pietų poliaus.

Londonas, 29 d. gruodžio. Ernest H. Shakleton plenuoja naują ekspediciją prie pietų poliaus, kuri bus suruošta 1914 metais.

Ministerijos krizis Serbijoj.

Karės ministeris jau atsisakė nuo pildymo savo priedermių, nes atstovai nepatvirtino karės ministerijos išlaidų sekantiems metams.

Nužudė Mustafą.

Konstantinopolis. Šiomis dienomis sukėlė daug kalbų vienas žiaurus turkų valdžios darbas. Netikėtai buvo nužudytas užmušėjas Šefketpaša Mustafas. Jį turkų valdžia vilingai suėmė ant rusų laivo. Kaip išsiaiškino, Mustafą iškart kankinę, o paskui nužudę.

RUSIJA

Senelė Breškovskaja randasi Irkutsko kalėjime.

"Laisvėj" jau buvo rašyta apie mėginimą senelės Breškovskienės (močiutės rusų revoliucijos) pabėgti iš Sibiro. Dabar berlyniškis dienraštis "Vorwaerts" praneša, jog senelę netik sugavo, bet, be jokios mielaširdystės, nugabeno ir užrakino Irkutsko kalėjime. Valdžios bernai leidžia paskalas, kad pabėgimą senelei Breškovskienei rengė revoliucijonieriai su tikslu atlikti kokį tai baisų pasikėsinimą. Vienok tai yra prasimanymas. Senelė turėjo bėgti, nes jos sveikata bjauriose Sibiro sąlygose galutinai suardyta.

Caro šnipai Amerikoje nutvėrė auką.

Caro šnipai šauniai darbuojasi Amerikoje. Chicagoje jiems pasisekė, kaip praneša "The Call", susekti jureivį Krasnovą, kuris dalyvavo 1905 metais sukilime ant kariško laivo "Potemkin" ir užmušęs du aficieriu.

Jie įskundė Krasnovą Amerikos policijai ir ši pasodino revoliucijonierių į Cook pavieto kalėjimą.

Chicagos socijalistai rūpinasi Krasnovo paliuosavimu.

Liūdininkas Beilio teisme nuteistas.

St. Peterburgas, 28 d.grd. —Kijevo teismas nuteisė laikraštininką Brazul Bruszkowskį už gerus paliūdijimus Beilio teisme ant vienų metų kalėjiman.

Orlaivis su lovomis.

St. Peterburgas, 27 d.grd. —Aviatorius Sikorskis laimingai daro bandymus ore su savo orlaiviu, kuriame gali tilpti 11 žmonių ir yra miegamos lovos.

Orlaivis visai lengvai keliasi oran su "žmonių tavoru".

Jūrininkų tardymas.

Odesoje liko pabaigtas tardymas Juodųjų jūrių laivyno jūrininkų, kaltinamų agitacijoje ir ratelio steigime. Tieson šaukiama 100 žmonių suviršum, jų skaičiuje du gydytoju.

Visi teisiami 102 pers. kr. teisd.

Kooperatorių suvažiavimas.

Radome šiomis dienomis įvyko suvažiavimas visos Lenkijos smulkiojo kredito draugijų atstovų. Susirinko 300 delegatų suviršum.

Atviras laiškas akademiko Markovo.

Peterburgas. Garsusis moksliininkas Markovas kreipėsi per laikraščius atviru laišku į Zamislovskį, kuris šiomis dienomis savo paskaitoje Peterburge vėl ryžosi tvirtinti, jog A. Juščinskį nužudė žydai.

Ar ne teisingiau būtų spėlioti, kad Juščinskį užmušė sąjungininkai, nes tai sutinka su jų siekiais, kuriuos jie garsina savo susirinkimuose.

Sprogo bomba.

Ostrovas. Traukiny, iš Peterburgo važiavusiame, sprogo bomba ir užmušė vieną jūrininką. Iš kur ta bomba atsirado, niekas nežino.

LIETUVA

Lietuvių pramoninininkų kompanija.

"Laisvė" minėjo apie įsikūrimą lietuvių pramoninininkų kompanijos Kaune.

Mūsų Vilniaus korespondentas praneša apie tą kompaniją sekančiai:

—Lietuvių pramonės kompanija pirksianti ne tik miškus, bet ir javus. Ji turės savo laivus ne tik ant Nemuno, bet ir ant Dauguvos. Prie tos kompanijos daugiausia prisideda Kauno piniguočiai, bet yra ir amerikinių.

Čiurlionies paveikslus išpirks per 20 metų.

"Laisvei" rašo iš Vilniaus:

Čiurlionies kuopa prie Lietuvių Dailės Draugijos mano išpirkti Čiurlionies veikalus. Tam tikslui vedamos tarybos su ponia Čiurlioniene. Kaip bus sutarta, pranešiu apie išlygas.

Išpirkimas tęsis, kaip manoma, 20 metų.

Neris.

Kunigas "akademčikas" sėbrauja su juodašimčiais.

Kungas Bučys, Peterburgo akademijos profesorius, parašė laišką į juodašimčių dienraštį "Novoje Vremia", maldaudamas užtarimo nuo rusų pirmeivių iš dienraščio "Dien."

Ar nepaliks ir tas vyskupu, kaip Pranaitis?

Kauno vyskupas ir rusų juodašimtis.

Ir taip kanauninkas Pranaitis, turėjo laimę įtikti Mikei, tapo Kauno vyskupu.

Vilniaus lietuvių laikraščiai, pranešdami apie tai, priduria, jog Pranaitį į vyskupus įpiršęs žinomas obrusitelis ir juodašimčių vadovas Dūmoj, prokuroras Zamislovsky. Tai vienas iš bjauriausių, po Puriškevyčium, žmonių nevydonų.

Beilio byloje juodu abudu su Pranaičiu dalyvavo. Vienas kaltino, kitas liūdyjo.

Graži kompanija!

Mokytojų seminarija Ukmergėj.

Ukmergėj vis daugiau mokyklų įkuriama. Miestas jau paaukavo dvi dešimtini žemės mokytojų seminarijai įkurti.

Latvių mokytojai.

"L. Ž." rašo:

Latvijoj daugely vietų trūksta liaudies mokytojų. Šį apsireiškimą galima tuomi paaiškinti, kad maža yra liaudies mokytojams seminarijų. Beto, valdžia latviams, baigusiems seminariją, ne visiems skiria vietas Latvijoj. Iš kitur gi atkeliavusieji neilgiausiai užsilieka Latvijoj, nes vietos gyventojų tarpe maža užuojautos randa. Be to, didelė dalis latvių mokytojų, jei tik randasi lėšų, skverbiasi į augštesnes mokyklas.

Anuose laisvesniuose laikuose mokytojai daug svėrė kaimo kultūros dirvoje. Be mokytojaus čia neapsiėjo jokia draugija. Tai buvo kaimo švyturėliai. Bet vietomis mokytojams net draudžiama stoti į vartotojų draugijas. Kaip kitur, taip ir čia, mokytojai persekiojami iš visų pusių.

Lietuvių kalba miesto savyvaldose atmesta.

Jau seniai caro valdžia žadėjo Lenkijai, vadinasi, ir Suvalkų gub., miesto savyvaldą. Net gi juodoji Dūma tą billių praleido. Bet taip vadinamas augštasai rūmas (gosudarstvenny soviet) nesutiko, kad būsiančiose miesto savyvaldose būtų vartojama gimtinė kalba. "Viskas turi būti rusiškai"— sako tie juodvarniai.

Lenkų politikierėliai, kurie manė bent tuos trupučius iškaulyt, dabar vaikščioja, kaip musę kandę.

Kas rūpinasi Vilniaus gubernija?

"Viltis", anot "L. Žinių", rausiasi dabar Europos klerikalų mokslo atmatose. Daugiau tai "Vilčiai" niekas nerūpi.

Todėl "Lietuvos Žinių" dienraštis žada rūpinties Vilniaus gub. lietuvių kėlimu iš snaudulio.

Darbininkai trokšta savo raštų.

"Pirmyn" praneša iš Šiaulių, kad tenais didžiausį pasisekimą turėjo darbininkiškas "Giedros" kalendorius. Žmonės ištroškę socijalistiškų raštų.

Bėda tik, kad daugeliui socijalistiškų inteligentų negalvoj apie tai.

Cukriniai burokai.

Šią vasarą 14 Kauno gub. ukininkų mėgino sodinti cukrinių burokų. Baisagolos agronomijos stoties direktorius Petruščinskas išsitarė Kauno žemės ūkio draugijos susirinkime, buvusiam lapkričio mėnesį, šitaip apie tuos mėginimus: "Reikia tik žemės dirbimas pagerinti, o cukriniai burokai ir pas mus augs."

Jei cukriniai burokai augtų pas mus be didelio vargo, tai gal ir cukraus dirbimo fabrikų imtųsi rasties. Visai šaliai prasivertų tuomet didelis uždarbio šaltinis.

Lietuviška fabrika.

Plungės miestely, Kauno gub., Juozas Kučinskis, lietuvis, įtaisė verpimo fabriką. Už mašinas mokėjęs 28 tūkstančius rublių. Dirba 40 darbininkų.

Nepaprasta žmogžudystė.

Šiauliai. Lapkričio 21 d. čia atsitiko nepaprasta žmogžudystė. Atrasta iššudyta visa turtingų žydų šeimyna, išviso 8 žmonės. Jų skaičiuje viena tarnaitė katalikė. Nukentėję esą namų savininkai, žinomo fabrikanto Frenkelio sesuo ir svainis. Policija uoliai jieško žmogžudžių.

Lietuvių teatrui remti draugija.

Laikraščiai praneša, kad Vilniuje rengiama įkurti vieton buvusios artistų bendrovės, nauja lietuvių teatrui remti draugija. Šios draugijos įsteigimu rūpinasi kaikurie veiklesni Vilniaus lietuviai.

Naujokų ėmimas Vilniuj.

Naujokų ėmimas jau pabaigtas. Krikščionių buvo užrašyta 433, paimta 206, pritrūko 31, kadangi ne visi užsirašę stojo, o iš stojusių buvo ir menkos sveikatos, kariuomenėn netinkamų.

Žydų užrašytų buvo 531, nestojo 104,už kuriuos reikalaujama pabaudos po 300 rub. už kiekvieną. V[illegible] ti paimti k

SPAUDOS BALSAI

"Lietuvos Žinios."

Kaip jau žinoma, "L. Ž." nuo naujų metų virsta dienraščiu. Tarp kit-ko ir formatas "L. Ž." bus padidintas.

Savo pranešime skaitytojams (N139) redakcija sakosi neužmiršianti ir amerikiečių reikalų. Nežinome, kaip tas prižadėjimas bus išpildomas, vienok turime pasakyti, kad ligišiol tilpusios "L. Ž." apžvalgos Amerikos lietuvių gyvenimo buvo ne bešališkos. Keista buvo žiurėti, kaip konservatyviškas "L. Ž." Amerikos korespondentas rašinėjo niekus į radikališką laikraštį.

Girdėjome, kad redakcijon jeina kelios naujos spėkos, kurių demokratizmas duos gvarantijos manyti, kad dienraštis bus radikališkas ir toliaus.

"L. Ž." kaina užrubežy tik 6 rubliai (pusmečiui 3 r. 50 kap.) Adresas: Vilno, Semionovskaja 10.

"Keleivio" kalėdinis numeris.

Kaip paprastai, taip ir šiais metais "Keleivis" išleido kalėdinį numerį, kuriame yra apsčiai medžiagos dėl pasiskaitymo.

Kuomet socijalistiški laikraščiai sugeba išleisti specijališkus numerius ir kas kartą vis daugiau leidžia savo laidos knygų — mūsų kunigai ir jų vežime sėdinti tautininkai anaiptol neparodo progreso ant literatiškos dirvos.

Nauja šluota šluos senoviškai.

Nabašninko Kaupo vietą prie "Draugo" redakcijos užėmė p. Kemešis, kuris yra žinomas, kaipo vienas iš vadų Lietuvos klerikalų partijos.

Savo atsiliepime į skaitytojus p. Kemešis žada eiti pėdomis kun. Kaupo. p. Kemešis tvirtina, jog pastaruoju laiku katalikiškoji sriovė žymiai sustiprėjusi tarpe lietuvių visuomenės. Amerikos lietuviai, pasak naujo "Draugo" redaktoriaus, atlikę daug gerų darbų, o geriausias tarpe jų, tai Chicagos minyškų klioštoriaus įsteigimas.

Taigi, nors p. K. ir sakosi, kad esąs dar svečias Amerikoje, bet jis jau labai gerai išmano, kad klioštoriai ir davatkos, tai druska lietuviškos tautos. Kunigėlis gali nesibijoti naujų sąlygų. Juk katalikystė vienokia ir Šidlavoje ir Chicagos klioštoriuje.

Nepaisant savo pasigyrimo dėl tariamojo katalikiškos sriovės įsigalėjimo, naujas "Draugo" redaktorius betgi jieško sau talkininkų. Suprantama, jog talkininkų jis jieško taip vadinamuose "rimtuose" laikraščiuose, kaip "Lietuva", "Tėvynė", "Vienybė."

Taigi, nauja "Draugo" šluota šluos senoviškai. Taip buvo ir taip bus, o tuo tarpu... daugumoj parapijų vaidai, daugelis parapijonų nebenori aklai klausyti dvasios piemenų, visur priviso dievobaimingų sukčių, kolektuojančių ant bažnyčių, pagaliaus tas taip šlovinamas religiškas jausmas remiasi tik ant visokių ceremonijų ir fanatiškų šauksmų. Tos ligos parapijinio gyvenimo p. Kemešis nežada gydyti.

Ramybė ant žemės.

Vienas iš žymiausių pasaulio socijalistų drg. Philip Scheidemann, savo pasikalbėjime su St. Louis "Post-Dispatch" korespondentu, pasakė, kad vakarų Europoj daugiau nebus karės, nes to nenori organizuoti Anglijos, Francijos ir Vokietijos darbininkai. Susiprat[illegible] darbininkai socijalis[illegible] kitus naikin[illegible] aldonų.

Kova ant žut-but.

Tie, kurie pasakoja "nuobodžių pasakas" apie santaiką tarpe darbo ir kapitalo, yra ar paprasti mulkintojai, kuriems rūpi kas nors apsukti, ar proto ubagai, kurie negalvoja, bet skystimauja ir paverčią žiaurų gyvenimą į idilišką sapną.

Kas turi akis ir mato, kokiose žiauriose formose apsireiškia šiandien klesų kova—tas nesvajos apie bergždžią susitaikymą darbo su kapitalu.

Kapitalas įtempia visas savo fiziškas ir intelektuales spėkas, sušaukia į rindas visus šventuosius Jurgius ir eina "ant ura" priešais susipratusius darbininkus. Visą žiaurumą tos kovos, visą niekšiškumą kapitalo bernų gerai žino kiekvienas darbininkas.

Anglija yra viena iš tų šalių, kur klesų kova virto dviejų titanų kova. Galingos unijos ir stipriausias solidariškumas iš vienos pusės, — iš darbininkų pusės— ir žiaurus atkaklumas iš kitos — iš kapitalistų pusės.

Milžiniški streikai, kurie sudrebino kapitalistišką Anglijos sistemą pačiuose pamatuose, įvarė didelę baimę dėl kapitalistų klesos. Darbas milžinas tik sustoja, proletarui užtenka sukryžiuoti rankas ant krūtinės— ir kapitalo galybės mūrai pradeda birėti.

Jie mato tą visą ir rengiasi į kovą ant žūt-būt. Londone susitvėrė kapitalistų sąjunga, kuri apima Angliją, Škotiją ir Airiją. Ton sąjungon dedasi stambesni ir smulkesni kapitalistai "apgynimui tiesų", kaip jie sako.

Susivienyję kapitalistai išleido manifestą - atsišaukimą, po kuriuo pasirašo ne vien kapitalo žvaigždės, bet daugelis pirklių ir profesorių. "Mes norime turėti pilną liuosybę elgimesi su darbininkais ir su jų organizacijomis."

Tuč - tuojaus kapitalistų unija sudėjo gražų kapitalą iš 50 milijonų svarų sterlingų. Suprantama, jog augant spėkai jų organizacijos, didėjant skaičiui jos narių, didės ir piniginė organizacijos galybė.

Anglijos kapitalistų klesa ant žūt-būt pasirengusi ardyti unijas ir ginti privilegijas privatinės nuosavybės. Ji apsiginklavus milijonų galybe, jai nebaisus nors ir žemės drebėjimas, by tik būtų kapitalo viršus, visai nepaisant, kaip brangiai reikės užmokėti už laimėjimą.

Suprantama, jog kapitalistų klesa turi pamatą drebėti už savo kailį. Darbininkų organizacijos pastatė rubežių amžius tveriančiai eksploatacijai ir neleidžia ne tik ką numušinėti algas, bet vis smarkiau atakuoja kapitalo pozicijas, reikalaujant sau vis didesnės dalies atlyginimo. Labai tankiai toji darbininkų kova baigiasi laimėjimu. Tuomet... kur-gi kapitalui jieškoti "nuostolių" atlyginimo? Kolonijalinė politika Afrikoje ir Azijoje vis sunkiau vesti, nes ir tų šalių žmonės pradeda bruzdėti ir nori nusikratyti brutališką kapitalo leteną. Kapitalistų klesa šaukiasi valdžios ir kunigijos pagelbos, bet valdžia ir kunigija jau nebeturi šiandien žmonėse tos įtekmės, kurią kada-tai turėjo. Bažnyčios prakeikimai šiandien visuomenei nebaisus ir valdžia vis tankiau pradeda jausti savo silpnumą, nes darbininkų klesa veda su ja sistematišką kovą.

Kur tuomet prisiglaudus, kur pagelbos bejieškojus? Savyje, atsako kapitalistai, tverdami savo unijas ir dėdami milijonus darbininkų judėjimui nuslopinti.

Darbininkai atsako tuomi pat. Aiškus dalykas, jog mūs laukia kova ant žūt-būt.

Bedarbė ir kova su ja.

(Iš "Strahdneeka")

II.

Kovoj su bedarbe ir jos pasekmėmis yra išbandyta įvairus būdai: darbo biuras, pinigų sutaupymas per įvairias apdraudos kasas, draugijas ir tt. Mes atkreipsime domą tik į apdraudos būdus.

Labiausia išsiplatinęs apdraudos būdas nuo bedarbės pasekmių, dabar yra Gentės sistema. Jos principas pagal L. Valera — tos sistemos tėvo — yra: kiekvieno miesto valdžia turi duoti pinigišką pagelbą toms draugijoms ir organizacijoms, kurios rūpinasi bedarbiais. Kaip didelė turi būti suteikiama suma, tas priklauso nuo kiekvienos atskiros komūnos. Gali būt 30, 40, 50 daugiau ar mažiau nuošimčių nuo tos sušelpimo sumos, kokią, žinoma, draugija ar organizacija yra išdavus dėl bedarbių. Praktikoj toji sistema visur vienokia: miesto valdžia ir vietinės savyvaldės įstaigos suteikia paramą tiktai profesijonališkoms sąjungoms.

Toji sistema vartojama Vokietijoj, Šveicarijoj, Anglijoj ir kitose Europos valstijose.

Strasburge (Vokietijoj) ji gyvuoja jau 3--4 metai. Kiekviena profesijonalinė sąjunga, jeigu tik ji rūpinasi sušelpimu bedarbių, turi teisę reikalauti nuo miesto valdžios 50% nuo tos sumos, kokią ji išduoda savo be darbo esantiems nariams. Tas 50% negali būt didesnis, kaip 1 markė per dieną ant ypatos. Pašelpa duodama tik tada, jeigu darbininkas praranda darbą ne per savo priežastį — jeigu jis darbą praranda iš priežasties senatvės, ligos arba streiko, tai tokiam atsitikime valdžia neduoda jokios pašelpos. Imant pašelpą privalo kasdien atsilankyti į darbo biurą dėl perkontroliavimo. Jei ten pasitaiko jam tinkamas darbas, tai pašelpos daugiau jau negauna.

Reikia pažymėti, kad veik visur, kur tik įvesta gyveniman toji sistema, miesto valdžia gana keistai aiškina darbo praradimo priežastis. Pavyzdžiui, Bazelio statutai apie apdraudą nuo bedarbės tarp kit ko nusako, kad pašelpos nuo miesto negaus, jeigu bedarbė yra "liuosnoris darbo pametimo pasekme"; Berne pašelpos negauna, jeigu darbininkas lieka be darbo iš priežasties tinginystės, nepaklusnumų, ginčių dėl algos, streiko ir tt.

Gentės sistemos geresios pusės yra tos: 1) ji sužadina rūpintis bedarbiais ir kitas profesijonalines sąjungas, kurios pirmiau tuomi nesirūpindavo ir 2) ji prigelbsti profesijonalinėms sąjungoms pinigiškai. Tokiu būdu profesijonalinės sąjungos gali geriau atlikti tą užduotį ir pritraukti daugiau naujų narių savo organizacijon.

Vienok tos sistemos rybos gana siauros. Ji stengiasi prigelbėti laike bedarbės tiktai organizuotiems darbininkams, bet neorganizuota minia negauna jokios paramos. Bet gi neorganizuota minia sudaro didelę didžiumą darbininkų ir jie yra tie, kurie daugiau turi nukentėti nuo bedarbės pasekmių.

Kadangi miestų valdžioms palikta spręsti kas link bedarbės priežasčių, tai bedarbių aprūpinimas daugiausia palieka vienoms profesijonalinėms sąjungoms. Štai Strasburgo miesto valdžia per 1908 m. išmokėjo bedarbių sušelpimui tiktai 5998 markes, kuomet profesijonalinės sąjungos išmokėjo 22,900 markių. Galop tos sistemos silpnoji pusė yra ta, kad **darbdaviai visai paliuosuojami nuo tų išlaidų padengimo.** Jie neturi jokios atsakomybės už bedarbę.

Tas visas parodo, kad toji sistema negali užganėdinti proletariato ir yra tiktai laikinis kovos būdas prieš bedarbę, **kolei nebus įvesta abelna ir priverstina apdrauda iš valdžios pusės.**

Kaipo žingsnį pirmyn galima skaityti 1911 m. Anglijoj priimtą apdraudos įstatymą prieš bedarbę. Tas įstatymas apima visus dviejų industrijos šakų darbininkus, kurių skaičius yra apie 2½ milijono. Svarbu dar tas, kad tas įstatymas apima ne vien organizuotus darbininkus, bet visus. Pašelpos suma susideda iš darbininkų, darbdavių ir valdžios. Kiekvienas apdraustas darbininkas moka po 2 penu, tiek-pat moka ir darbdavys, o valdžia moka trečdalį nuo tos sumos.

Tačiaus ir tas įstatymas dar toli nuo to, ko darbininkai nuo tokio įstatymo gali ir privalo reikalauti. Tas Anglijos įstatymas darbininkų apdraudos dirvoje parodo, kaip ir apdraudos įstatymas laike ligos, senatvės ir tt. — besisvarstymą tarpe darbininkų reikalavimų ir kapitalistų reikalų. Pavyzdžiui, nusprendimas, ar pašelpos reikalaujantis darbininkas gali ją gauti ar ne, priklauso nuo darbdavio. Taip-pat ir mokesčius surenka nuo darbininkų darbdaviai, bet ne unijos. Tokiu būdu ilgos ir nemalonios ceremonijos reikia atlikti ponų kancelerijose, kolei darbininkas gauna pašelpą. Bet nežiūrint tų visų nedateklių, vistiek tas įstatymas yra džiuginantis. Vien jo įvedimas parodo, kad proletarijatas per savo nenuolaidžią kovą mokėjo priversti pripažinti principą, kad bedarbė yra dabartinės draugijos produktas.

Apart to, jis savo 3 metų veikimu parodo, kad iš pinigiško atžvilgio yra galima pastatyti apdraudą ant tvirto pamato. Per 52 savaites iki 12 d. liepos 1913 metų kason įplaukė 2,286,400 svarų, iš kurių 1,701,300 išpuola ant darbininkų ir darbdavių ir 567,100 svarų ant valdžios. Per 6 mėnesius pašelpos išmokėta 236,458 svarai.

Įstatymo nedateklių dapildymas, pritaikymas proletarijato reikalams, priklausys nuo pačių darbininkų susiorganizavimo.

Organizuojanties į unijas ir socijalistų partiją, proletarijatui pavyks save apsaugoti ir nuo bedarbės begailestingos plėgos.

Darbininkai per savo klesos partiją — socijalistų partiją — privalo reikalauti kad būtų įvesta abelna ir priverstina apdrauda nuo bedarbės iš valdžios pusės.

Barabošius.

Kunigo Kaupo laiškai.

Amerikos lietuvių laikraštija jau paminėjo laiškus kun. Kaupo į kunigą Tumą, kurie dabar spausdinami "Vilty". Nekurie laikraščiai net pasakė, jog tie laiškai prisidės prie nušvietimo Amerikos lietuvių santikių ir turės svarbą dėl mūsų istorijos.

Vargiai... Iš tų laiškų mes nieko daugiau nesužinosime, kaip tik apie kun. Kaupo ypatą, apie vaidus tarpe jo ir parapijos (nuolat skundžiasi), apie kunigų partijos silpnumą ir... apie atsisakymą nuo bendro darbo net revoliucijos laike.

Kviesdamas p. Tumą važiuoti Amerikon, jisai sako, jog Amerikoj nereikia perdaug dievobaimingų kunigų. Labai smagu girdėti tokis prisipažinimas. Anot kun. Kaupo, dievobaimingumo nereikia, užtat reikia klerikališkos energijos, gabumo... o tų kaip nėra, taip nėra. Užtat savo laiškuose kun. Kaupas nuolat dejuoja dėl vadovų trūkumo.

Kada Lietuvoje siaučia revoliucija ir ten labiausia reikia soc.-dem. partija, kun. Kaupas, sykiu su kitais kunigais, supranta, kad jie turi būti priešingi revoliucijai, todėl ir dezorganizuoja lietuvių spėkas.

V. Paukštys.

Laiškai pasmerktųjų mirtin.

(Tąsa.)

Atrandame ir tokių, kurie stengiasi save išteisinti už savo darbus. Štai vienas iš tokių rašo:

"Aš jums parašysiu apie tai, kas mane dabar labiausia kankina. Aš žinau, kad daugelis žmonių mane skaito paprastu vagimi, plėšiku. Bet aš ne dėl savęs plėšiau, aš pagelbėjau tiems, kurie nieko neturėjo. Apie tai daugelis žino. Aš tą dariau ne vardo kokios nors partijos, bet pats nuo savęs, ir man taip yra liūdna, kuomet apie mane kalba, kaipo apie paprastą plėšiką. Kuomet aš pirmiau sėdėjau abelnoj kameroj su kriminalistais, tai visi kalbėjo, jog eksproprijatoriai plėšia tik dėl savęs. Aš klausiu jus: nejaugi ir tie, kurie sėdi vienoj kameroj su jumis (kalba eina apie politiškus), taip mano, kaip ir kriminalistai? Aš pirmiau darodinėjau kriminalistams, kad yra žmonių, kurie plėšia ne dėl savęs, bet dėl kitų. Ypatiškai apie save aš nieko nesakiau, bet man baisiai buvo liūdna klausyti, kuomet taip kalba apie eksproprijatorius."

Dar vienas iš tokių pasmerktųjų rašo:

"Aš plėšiau su tokiais pat plėšikais, kaip ir pats, bet iš čia šlykštu: draugas nuo draugo vagia. Aš dalyvavau daugelyj apiplėšimų, bet retai kada apsieita be šlykštumų. Argi tai neliūdna? Juk savas nuo savo vagia! O iš išveizdos visi išrodo geri žmonės. Ir kaip gyventi su tokiais?"

Mes matom, kad eksproprijatoriai — kurių laiškai čia yra — tai žmonės mažai suprantanti, bet matanti netikusį pasaulio surėdymą. Jie nori patįs atsakančiau gyventi ir kitiems padėti. Bet kaip padėti — jie nežino. Tuomet jie pavartoja savo fiziškį jiegą ir stengiasi atimti iš tų, kurie daugiau turi. Tokiu būdu, nors mes nesutinkame su jų darbais, su jų pasielgimu ir kovos būdu, vienok kaltinti juos tame, kad jie yra plėšikai, žmogžudžiai ir tam panašiai, jokiu būdu negalime. Galime kaltinti tik tą surėdymą, tą visą tvarką, kuri juos prie to privedė. Vienok jie, kaipo didžiausi piktadariai, pasmerkti mirtin...

"Nuosprendis užtvirtintas."

Iš viršpaduotų laiškų mes matėm, kad tie žmonės buvo neužganėdinti savo gyvenimu ir jieškojo geresnio, norėjo pagelbėti kitiems ir tt. Jie visai atvirai rašo apie tai, išsispaviedoja prieš mirsiant visuomenei ir mes juos galime pripažinti visuomeniškais, nors gal ir dėl tos visuomenės blėdingais, veikėjais. Bet štai randame ir tokių iš pasmerktųjų, kurie absoliutiškai jokio supratimo neturėjo apie visuomenišką veikimą.

Tulas Karomiševas tarnavo dvare Orlovo - Davidovo, Saratovo gub. Ten jis tapo sužeistu ir turėjo gauti už tai atlyginimą. Susidariusiųjų keliatas girtuoklėlių padarė paprastą užpuolimą ant vieno pirklio. Karomiševas tapo suareštuotas, apkaltintas kaipo eksproprijatorius ir pasmerktas mirtin. Štai jo paskutinis laiškas.

"Brangųs mano gimdytojai, motuše ir tėtuši ir sesyte Fenia! Rašau aš jums savo laišką su ašaromis ant skruostų. Pranešu aš jums, jog aš esmi pasmerktas mirtin per pakorimą. Taigi maldauju aš jus, mano gimdytojai, dovanoti man, mano visus prasikaltimus prieš jus. Prieš mirsiant aš atlikau išpažintį ir prėmiau šventus sakramentus, nes atmesti to aš negalėjau. Sudiev, mano brangųs tėveliai, sudiev, mano brangi sesyte, sudiev, mano mieli broleliai ir draugai; jūs daugiau manęs jau nebematysite! Maldauju, mano brangųs tėveliai, užpirkti už mane egzekvijas. O, kaip yra sunku mirti tokia mirtimi! Praneškite mano broliui Jonui, kad jau manęs nėra ant šio pasaulio. Brangųs mano tėveliai! Kada aš rašiau jums šitą laišką, tai mano širdis kraujais plūdo, ašaros bėgo iš mano akių ir varvėjo ant stalo. Pasakykite mano pačiai, kad ir ji užpirktų už mane egzekvijas. Pati ir broliai mane atlankė iki pat mirties. Prašau dar jus pasakyti mano tėtoms, dėdėms, krikšto tėvui ir diedukui, kad jau manęs nėra. Perduokite mano paskutinius linkėjimus Fedorui, Petrui, Vosyliui ir Mikui ir visiems mano draugams. Dar prašau parašyti į miestą Baku tetai ir broliui Vosyliui, kad jau manęs nėra. Brangųs tėveliai, jūs dar gausite už mano sužeidimą pinigų, tai pastatykite gerą namą ir manęs neužmiršykite. Mieli tėveliai! neverkite manęs, nes jums dar palieka keturi sūnųs; užteks jums jų ir apsieisite be manęs. Na, mieli mano gimdytojai, dar sykį sudiev! Sudiev, mano brangus kaimeli, kuriame aš gimiau, užaugau ir savo jaunas dienas praleidau. Sudiev, visa mano draugystė! Atleiskite man, prakeiktam vagiui! Gal dievas neapleis manęs ir dovanos man, mano visas nuodėmes.

"Šį laišką aš rašiau prieš pat mirtį, ranka drebėjo, širdis plakė. Atleiskite, kad taip blogai parašiau, skubinausi. Sudiev, sudiev! Jau manęs nėra. Dar sykį sudiev, mano brangi, mano miela pačiute. Sudiev! Nėra laiko — manęs laukia. Jus mylintis sūnus, Vosylius Karomiševas."

Na, brangus skaitytojau! Ar randi pas šitą žmogų nors su nago juodymu eksproprijatoriškos dvasios? Argi negali toks žmogus pasitaisyti ir būti geru piliečiu? O vienok... jis pakartas!...

Štai antras laiškas.

"Sveikas, brangus tėveli! Siunčiu tau savo paskutinį linkėjimą ir velyju daug... daug... laimės. Atleisk, mano brangus, kad aš taip ilgai tau nieko nerašiau. Gal tu manei, jog aš tave visai užmiršau. O, brangus tėveli, nekaltink manęs taip smarkiai. Per visą laiką mano persiskyrimo su tavim, man buvo tikros kančios. Aš ir gyvenau tuom, kad mislinau, jog ateis tas laikas, kuomet aš su tavim susijungsiu ant visados, kuomet aš galėsiu tavo žilą galvą prispaust prie savo širdies ir užgydyt visas tavo sielos žaizdas, kurias aš esmi padaręs. Bet to laiko aš nesusilaukiau, visos mano svajonės, it dūmai, išsisklaidė, o tik pasiliko nelemtas mano likimas. Nuo 29 d. gegužės, 1908 m., sėdžiu kalėjime. 23 d. sausio buvo mano teismas, kuris išnešė savo nuosprendį mane pakarti. Nuosprendis yra nusiųstas kariškos apygardos viršininkui dėl užtvirtinimo ir, galima tikėti, kad jis bus užtvirtintas. Man pasiliko begyventi tik 30 dienų. Jeigu gali, brangus tėveli, tai atvažiuok manęs pažiūrėti, nes tave prie manęs prileis. Aš dabar sėdžiu po pavarde Šurimevo. Parašyk laišką motinai ir pasakyk, jog paskutinis mano maldavimas, kad ji neapleistų tavęs. Pabučiuok Pašą ir Miką. Linkėjimas visiems gentims. Sudiev, tėveli!"

Teismo nuosprendis tapo užtvirtintas ir jis likosi pakartas.

Štai vėl tulas E. Mokrofridi 1908 m., gruodžio mėnesyj, tapo pasmerktas mirtin ir štai jo paskutinis laiškas.

"Sveika, mano brangi mamyte!

"Aš, iš valios augščiausio, esu gyvas, bet kas bus su manim toliau, nebežinau. Nebežinau, ar nuosprendį išpildys, ar ne, bet aš jaučiu, kad jau gyvenu paskutines dienas, o gal ir valandas. Štai jau dešimta para, kaip laukiu mirties, nemiegu naktimis, klausausi, kaip zuikis, kiekvieno šlamėsio ir, kaip tik praeina pro šalį sargas, tai man rodosi, kad štai ateina manęs išvesti. Man rodosi, kad daug lengviau bus numirti ant kartuvių, negu laukti kas minuta, kada ateis ir pasakys: rengkies! Bet, brangi mano mamyte, aš atsiduodu valiai dievo ir visą viltį padedu ant jo. Pats Kristus nukentėjo, bet jis kentėjo už mūsų nuodėmes, t. y. už nuodėmes visos žmonijos; aš gi kenčiu už tai, kad neklausiau jūsų, brangi mamyte ir nesimeldžiau prie to, kuris mirė už mūsų nuodėmes. Taigi, mano brangi mamyte, aš baisus prasikaltėlis prieš dievą ir prieš tave. Aš gailiuosi, bet man rodosi, kad jau pervėlu. Taip, mano brangi mamyte, jeigu aš būčiau klausęs jūsų ir tankiau meldęsis prie dievo, tuomet nieko panašaus nebūtų atsitikę; bet aš paklausiau savo draugų, apleidžiau banke tarnavęs; jeigu aš būčiau neapleidęs tarnystės, nebūčiau dabar sėdėjęs kalėjime ir nelaukčiau kas minuta mirties, bet laukčiau, kaip kiekvienas krikščionis, šventų Kalėdų. Bet ant visko jo šventa valia. Jeigu bus man skirta mirti — numirsiu, o jeigu ne — gyvensiu.

"Brangi mano mamyte! Prižiūrėk atsakančiau Kolią, mokinkite jį, lai jis klausosi jūsų, meldžiasi prie pono dievo už save ir už savo griešną brolį, gal jo maldą išgirs augščiąsias. Apie mane gi, brangioji, užmirškite visai, nes aš nevertas esmi, kad kas apie mane rūpintųsi, o ypatingai tu ir Marytė. Marytė klausė tavęs, mokinosi, meldėsi, todėl geriau prižiūrėkite ją ir Kolią. Pasakykite jiems, lai jie klauso tavęs, o ne draugų.

"Brangioji mano bubute! Aš suprantu, kiek aš padariau jums skausmų, kadangi jūs mane labai mylėjote, bet jūs, brangioji, nerūstaukite ant manęs, o geriau melskitės už mane. Taip, mano brangioji, sunku mirti tokiame amžiuje, kaip aš; juk man tik 18 metų ir aš turiu mirti! Na, jeigu jau taip dievui reikalinga, lai taip ir būna. Jeigu dievas mus, t. y. mane su jumis visais, perskiria ant žemės, tai jis mus vėl suvienys danguje, kur mes būsime visi sykiu. Aš da-

(Toliau bus.)

Tautiečiai veikia.

(Feljetonas)

Kuomet aš gyvenau, anot dzūkų, krajuj ir kada-nekada sugriebdavau taip vadinamą tautišką laikraštį, o ypač brooklyniškių atgaleivių "Vienybę" ir perskaitydavau jos pryšakinį straipsnį — tai mano širdis pradėdavo kazoką šokti krūtinėje iš džiaugsmo, kad Lietuvos sūnus nesnaudžia toj slaunioj Amerikoj.

Ir kaip nesidžiaugsi? — kiek galima suprasti iš to "gerbjamo" laikraščio — tai tautiečiai nepaleidžia ginklo iš rankų. Anot jų, socijalistai tik ir tyko prie mūsų tautos, kaip vanagas prie vištos, ir jei tik mūsų močiutė "Vienybė Atbulninkų" nebaidytų tuos bjaurybes vanagus--cicilikus nuo mūsų kanapėtos vištelės--tautos— tai jos plunksnos ant keturių vėjų išdulkėtų...

Ypač, aš persistatydavau sau tuos cicilikus tokiais baisiais, kaip... na, padėkim sau, šeškas, kuris kur tik nepasisuka, ten orą sugadina. Ir ištikrųjų: tik jūs, pradėję iš pryšakio ir baigiant užpakaliu, skaitydami "Vienybę Atbulninkų" rasite, kad čia ne surėdymas kaltas, ne valdžia kalta, ne dvasiškija ir ne kapitalistai kalti, kad darbininkai vargsta, bet tie prakeikti cicilikai! Ir kaipgi ne?... Tik jūs paklausykite, o pamatysite, kaip tas išeina:

1) Socijalistų prakalbos sukelia neapykantą tarpe turčių ir darbininkų, nežiūrint, kad jie būtų vienos motinos vaikai. Todėl turčiai ir skriaudžia darbininkus.

2) Socijalistai neina kalbėt streikieriams, todėl streikai tampa pralaimėti.

3) Socijalistai niekina unijas, todėl žmonės ir nesirašo prie jų..

4) Socijalistai neturi jokios itekmės tarp žmonių, todėl jų laikraščių niekas neskaito.

5) Socijalistų Sąjunga turi skolos, todėl kad jie visi yra ubagais, kaip kūne, taip ir dvasioj.

6) Socijalistai lošia teatrus dėl biznio, todėl žmonės neina į juos.

7) Socijalistai mindžioja tautos meilę, todėl neturi vienybės.

8) Socijalistai neklauso Rusijos caro, todėl anas nesuteikia Lietuvai autonomija.

9) Socijalistai griauja bažnyčias, todėl aniems dievas ir nepadeda.

10) Socijalistai nepripažįsta šliūbo, todėl už jų mergos neteka ir cicilikai nesiplatina.

Padaręs šituos paragrafus, dantimis sugriežiau, kūmščią sugniaužiau, šliką ant galvos, trinyčius ant pečių, šliures ant kojų, krepšį į ranką, šimtinę į kišenių ir druf į Ameriką... Važiuodamas manau, na, dabar, kad duosim, tai duosim tiems cicilikams!... Ir kodėl ne: neturi žmonėse simpatijos, skolose paskendę —tai duok, kiek nori, nes niekas už juos neužtars!...

Tik pasijutau, kad jau sėdžiu "Vienybės Atbulninkų" daržinėje. Priėjo prie manęs su didelių pilvu, su apžėlusiu smakru, bet mažiukas vyras ir be jokio mandagumo, be rankos padavimo, sukriokė:

—Ar nori ką pirkti?

—Ale ne,— sakau,—aš atvažiavau jums padėti kariauti su cicilikais. Štai turiu ir dviliaupį pištalietą. Tik parodykit į katrą šaut, o aš tuoj jį padėsiu.

—Grinorjau, —sako jis,— dar krajaus rūkščia atsiduodi, o jau moki kitą žmogų ant juoko laikyti. Pirk ką, arba išeik.

—Geradėjau,— sakau, — tu manęs nesupranti. Aš su kūnu ir dūšia parsidavęs tautai ir gatavas už ją savo paskutinę galvą padėt. Taigi, tamsta, imk ružę ir eiva į karę prieš cicilikus.

—Piemeni, — sako jis — nusišluostyk nosį pirm, negu juoksiesi iš seno "sitizeno".

—Tamsta nežinai,— sakau,—kaip aš myliu lietuvių tautą ir...

—O, trauk ją velniai, — pertraukė jis,— tą tautą ir tave drauge! Lauk!

Išstūmė mane lauk ir uždarė duris. Gal aš ne ten pataikiau, manau sau, bet pradėjau žvalgytis ir pamačiau parašą "Vienybė Atbulninkų".

Užsimąsčiau ir stoviu, kaip stulpas, bet neilgai trukus pajutau, kad kas tai sudavė man per petį ir mandagiai prabilo jaunas vyriškis:

—Ar tamsta neatrandi adresanto?

—Atradau, —sakau, —bet išvarė—ir parodžiau adresą.

—Ar jis tavo brolis?—paklausė jis.

—Ale ne,—sakau,— atvažiavau kaipo pas tautietį, kuris kovoja už tautą.

—Jiems ne tauta rūpi, — sako jis, — bet tautiečių kišenius. Jie tik rėkti moka, bet veikti dėl tautos labo, tai taip greit sukasi, kaip apatinė pusė girnų. Eime, pagyvensi, tai pamatysi.

Parsivedė namo, davė valgyti, aprėdė savo drabužiais ir nusivedė ant socijalistų teatro. O, dievuliau, žmonių, kaip Alvite, per šventą Oną: visi linksmi, visi mandagiai apsieina ir tt.

Laike lošimo, pradeda vienas trypti ir čiaudėti bei kosėti.

—Užsilaikykite ramiai — pasigirdo balsas.

—Bur-r-r-r — atsikartojo balsas.

—Meskite tą tautietį laukan! — suriko vienas.

Du vyrai paėmė ir atsirabazdino link durų. Na, ir ką aš pamačiau?!... Ugi tą mano tautietį, pas kurį aš atvažiavau. Išmetė lauk.

Ot, žalty, manau sau, čia tau ne bažnyčia švilpauti. Tai šitaip tautiečiai veikia.

Toliaus pagyvensiu, daugiau pamatysiu, o tuom tarpu einu rašyti laišką į krajų savo draugams.

Grinorius.

Margos mintįs apie viską.

Sąjungos administratorius irgi suteikė Sąjungai naujiems metams dovanėlę: nematysit jūs atskaitų apie atliktą darbą, kaip nematysit ir savo ausų.

* * *

Socijalistų priešai! Jūs sakote, kad įvykus socijalizmui vaikučiai bus atimti nuo tėvų ir išnyks meilė šeimynoje.

Bet ar jūs žinote, kad jūsų giriamoj kapitalizmo sistemoj Suv. Valstijose ir Filipinuose yra trįs milijonai vaikų, dirbančių fabrikose, kuomet turčių šunes smaguriauja Yellowstono parke ir važinėjasi su ponais į Paryžių ir pas panelę švenčiausią į Italiją?

Ar jūs žinote, kad męs turime 26 milijonus vaikų, kurie pagal savo amžį, turėtų eiti į mokyklas, o iš teisybės, tai eina tik 14 milijonų?

Tai kur dar 12 milijonų? Ar socijalistai, kaip čigonai, juos pavogė?

* * *

Šindikalistiška Industrial Workers of the World organizacija yra revoliucijoniška draugija, kurios vadai skelbia kovą visiems pateptiems ir nepateptiems kapitalizmo dievams.

Bet pas lietuvius tankiai viskas būna atbulai. Katalikiškos bobelės ir katalikiški pijokėliai, plodami Grikštui, sako, kad jie smarkesni ir už socijalistus. Ar tik nepavirs mūsų parapijonai smarkesniais socijalistais, negu męs?

Tuomet tikrai galėsime laukti užtriūbijant šaukimą ant Juozapato pakalnės. Nereikės nei savo organo. "Draugas" patarnaus.

Čiru-Viru.

KORESPONDENCIJOS.

IŠ PITTSBURGO GYVENIMO.

N. S. Pittsburgh, Pa. Kaip ir visur, taip ir čia, tarpe lietuvių esama socijalistų, laisvamanių ir klerikalų. Sulyg to, skiriasi ir vietinės lietuvių draugijos.

Pirmą vietą tarpe vietinių lietuvių užima Augščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje draugija. Ji lošia gana svarbią rolę. Ji yra ramstis visų smulkesniųjų vietinių draugijų, nes suteikia veltui svetainę toms organizacijoms mitingus laikyti. Ji remia kiekvieną darbininkų atsišaukimą, traukia geresnius kalbėtojus ir tt. Padėkime, ji daugiausia prisidėjo prie parkvietimo L. Pruseikos į Pittsburgą ir tuomi galėjo pasinaudoti LSS III rajonas dėl surengimo maršruto. Aišku, jog draugija yra grynai darbininkiškos pakraipos.

Visai kitoniškai elgiasi S. L. draugija. Ji priešinga A. P. L. A. draugijai. Kaip tik pastaroji rengia prakalbas, tai S. L. draugija savo susirinkime taria ar visai neduoti svetainės, ar bent trigubai pakelti kainą. Taigi APLA. draugija, matydama tokį nedraugiškumą, pasiėmė svetainę nuo slavų dėl prakalbų. Bet LSS. 55 kuopa, negaudama kitur svetainės, mokėjo trigubai. Kalbėtojas už tai pajuokė taip besielgiančius žmones.

Negana to. Kada tvėrėsi kooperacija, tai SL. draugigija leido laikyti susirinkimus, bet kada buvo atspausti plakatai ir rimtai pradėta veikti, tuoj minėta draugija uždarė duris.

Tuomet persikelta susirinkimus laikyti į APLA. draugiją.

Argi tai gražus elgimasis SL. draugijos? Argi padoru eiti prieš darbininkišką susipratimą?

Taigi, klausiu, kodėl A. P. L. A. darbuojasi ant darbininkų dirvos, o jūs nesidarbuojate? Kodėl APLA. draugija suteikia visom organizacijom prieglaudą, o jūs ne? Kodėl ana draugiją yra pakilus daug augščiau pagal narių ir finansų stovį, nors ji ir vėliau užgimė ant pasaulio? Kodėl ji už mažesnę mokestį duoda didesnį atlyginimą?

Aš pasakysiu kodėl. Todėl, kad APLA. draugija yra laisva nuo visokių prietarų ir nevaržo sąžinės liuosybės. Kiekvienas narys, socijalistas ar katalikas, jaučiasi liuosai, niekeno nevaržomas. Todėl tat Pittsburge ir kįla APLA. draugija.

Tuo tarpu, ant jūsų draugijos yra klerikalizmo letena ir tenais tankiai gabiausi nariai išbraukiami už nepristatymą ausinės kortos. Taip-pat ten daug kitokių bausmių dėl narių.

Nariai pastarosios draugijos aimanauja dėl tvarkos, bet juk uždevimas tvarkos nuo pačių narių ir priklauso. Todėl rūpinkitės pastatyti savo draugiją ant laisvų, bešališkų pamatų.

Dar pridursiu, kad seniau SL. draugija turėjo jau 300 narių, o dabar jau, rodosi, ant pusės nupuolė.

J. K. M.

St. Louis, Mo.

13 d. gruodžio LSS. 44 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo B. Šidiškis ir M. D. P.

B. Š. kalbėjo dviejose temose. Puikiai nupiešė darbininkų padėjimą ir kvietė vienybėn.

M. D. P. Kalbėjo apie socijalizmą. Pertraukose buvo deklamacijos ir monologai. Dalyvavo Z. Burnienė ir J. D.

B. Šidiškis kalbėjo apie tai, dėl ko laisvai mananti žmonės ignoruoja tikėjimą.

Kalbėtojai publikai patiko. Ant šių prakalbų pusėtinai atsilankė moterų bei merginų, kas liūdija, kad jau ir jos pradeda busti iš miego.

Publikos buvo daug. Revoliucijos kankinių sušelpimui suaukauta $6.70, iš ko bus padengta iškaščiai dėl prakalbų surengimo.

Džiovukas.

W. Lynn, Mass.

Kol čia gyveno du gabus vaikinai, tai dar šį bei tą galima buvo išgirsti per laikraščius apie mūsų miestelį. Dabar viskas apmirė. Jau ir socijalistų kuopos negirdėti, ir kliubas su draugyste miega. Mūsų socijalistai sklepuose bačkutes tuština, o katalikai, prie kvortos degtinės, tveria naują draugystę po globa R. K. S., kuri tiek pas mus reikalinga, kaip kišeniuj skylė. Pastarieji buvo surengę ir prakalbas, bet žmonės tik juokiasi iš tų prakalbų.

Nekurie giria L. U. Kliubą, kad pasistatė savo namą. Bet, poteisybei, tokis namas dėl lynniečių nereikalingas. Kada kitą-syk pas mus gyveno gabesni vaikinai, buvo pradėję mokinties teatrališkus veikalus, bet, pamatę, kad nėra atsakančios vietos kur lošt, paliovė mokytis. Mat, mūsų svetainė tai dar naujos mados, be jokio steičiaus. Bet W. Lynno lietuviai taip myli balius, kad iš 1,000 lietuvių, ateina vos 40. Mat, supranta dalyką, nes ant baliaus daugiau nieko negali pasimokyti, kaip tik girtuokliauti. Kada būdavo socijalistai parengdavo prakalbas arba koncertą, tai žmonės į svetainę netilpdavo. Bet dabar, gabesniem vaikinam apleidus Lynną, mūsų likusieji socijalistai užmiršo apie agitaciją.

Mūsų mieste nebuvo saliūnų per paskutinius šešis metus, dabar jau nubalsavo, kad būtų ir ateinančiuose metuose turėsime. Katalikai tikisi su saliūnų pagelba pasistatyti ir bažnyčią; mat, kada saliūnai yra, tai daugiau žmonių kvailesnių. Geistina, kad pas mus apsigyventų nors vienas gabesnis vaikinas; kad atgaivinti L. S. S. 61 kuopą.

Lipčius.

DRAUGIJOS NORI KOVOTI SU GIRTUOKLYSTE IR KAZIRIAVIMU.

Elizabeth, N. J. 18 gruodžio buvo čia konferencija vietinių draugysčių delegatų su tikslu išdirbti kokius būdus, kad sulaikius žmones nuo kaziriavimo ir girtuokliavimo, nors apie pastaraji suvis mažai kas buvo veikta ir palikta be didelės atydos, kaipo mažiau kenksmingą už kaziriavimą. Iš viso delegatų buvo apie 25 ypatos. Nuo moterų draugystės delegatų nebuvo, nes ir nebuvo pakviestos; labai apgailėtina. Po trumpų apkalbėjimų, kaip susirinkimas laikysis, ar prie uždarų durų, ar prie atvirų, nubalsuota 13 balsų prieš 9 bal. susirinkimą laikyti prie atdarų durų.

Rezultatas to susirinkimo tokis: paduoti tuos visus tarimus į vietinį anglų laikraštį, kad nuo tiek draugysčių atsibuvo konferencija, kurioje svarstyta apie netvarką saliūnuose ir apie užlaikymą kaziriavimo; jei to nepakaks ir valdžia nepaims atydos, tuomet pasiųsti delegatus pačiam majorui.

Antra tokia konferencija nutarta laikyti pirmą ketvergą po naujų metų, t. y. 7 d. sausio 1914 m. Ant galo įnešta klausimas apie immigracijos šelpimą bei prisidėjimą draugystėms; tas palikta ant sekančios konferencijos.

Labai gerai, kad męs niemiegame ir šį bei tą veikiame, nors tas veikimas ir nutarimai, sulyg mano nuomonės, nėra praktiški, bet su laiku, manau, liks praktiškesni ir kovai paimsim kitokius būdus.

Man rodos, kad valdžia labai gerai tą viską žino ir jos priderystė žinoti. O mums reik ne reakcijonišku būdu vesti kovą, bet praktišku, t. y. varyti negerus įpratimus iš tų žmonių galvų, kurie yra užsikrėtę. Tą atsiekti galima įtaisius skaityklas su įvairiomis knygomis ir laikraščiais, rengti referatus ir prakalbas, kaip galint tankiau. Įtaisyti vakarinę mokyklą, kurioje būtų mokinama nors nuo abėcėlės.

F. Petrašiūnas.

Gardner, Mass.

LSS. 89 kuopa nutarė įsteigti mokslainę analfabetams prigimtoje kalboje. Bus taip gi ir kursai tiems, ką prasimokinę patįs per save skaityt ir rašyt, bet nežino taisyklių.

21 d. grd. buvo įdomesnės diskusijos. Buvo rišami klausimai: "ar įvyks socijalizmas?" Priešai, kurių buvo net iš "tautiečių" abazo, labai karščiavosi, rodosi, kad jie norėjo atlaikyti senąją tvarką visame pasaulyje.

Publika iš to gražiai prisijuokė. Argumentus, pastatytus, kad socijalizmas įvyks, nebuvo, kas sumuštų.

Ateityje kuopa pasiryžo paįvairyti diskusijas.

Korespondentas.

Worcester, Mass.

21 d. grd. buvo J. Smelstoriaus prakalba. Rengė LSS. 40 kuopa. Kalbėta apie Amerikos kapitalizmą.

Publikos buvo suvirš 500 žmonių, kurie labai ramiai užsilaikė ir kuriai J. S. labai patiko.

Po prakalbų prie kuopos prisirašė 7 nauji nariai.

4 d. sausio Worcestery kalbės L. Prūseika.

Zanavykas.

Bridgeport, Conn.

13 d. grd. tuli sportai, gerai įkaušę, nuėjo pas vietinį lietuvį ant pagrabo, kur buvo mirus jauna mergaitė. Besimelsdami už dūšelę, pradėjo vaidytis. Namų savininkas prašalino giedorius iš pagrabo. Prašalinti giedoriai išėjo ant gatvės ir pradėjo mušties buteliais ir akmenimis. Kada pribuvo aniuolai su šventoms žvakėms, tada sustabdė mušty nes ir 8 giedorius nuvežė kalėjiman. Per teismą užsimokėjo pabaudos, vienas 40 dol., kiti mažiau.

20 d. grd. lietuviškose karčemose taip-pat buvo galvų daužymas ir 2 mušeikos areštuoti.

Tai vis darbai nekaltų avinėlių.

Pijokėlis.

Hartford, Conn.

14 d. grd. Lietuvos Sūnų ir Dukterų dr-ja parengė linksmą vakarėlį su prakalbom ir kitais pamarginimais.

Kalbėjo J. Neviackas, "Laisvės" pirmininkas. Jisai labai užganėdino publiką. Kaipo pasekmė prakalbų — prisirašymas 13 narių prie draugijos ant sekančio mitingo.

Po mitingo susitvėrė dar viena draugystė, kuri platins apšvietą (yardas? Red.) ir stengsis nusisamdyti kambarius ir atidaryti knygyną. Prisirašė 28 nariai.

P. S. R.

Darbai.

St. Louis, Mo. Darbai šiuom kartu labai sumažėjo visose dirbtuvėse. Šimtai darbininkų paleidžiama iš geležies liejyklų. Kaip kuriose net pusę darbininkų atleido. Ir nėra žinios, kada vėl pareikalaus jų spėkų.

Jau kelinta savaitė, kaip pilnos visos gatvės bedarbių. Žmonės nori darbo, o jo negauna, nes dirbtuvės pridera ne visuomenei, ne žmonėms, bet atskiriems kapitalistams.

D—kas.

Kennan, Wis. Darbai pas mus eina neblogai. Fabrikų čionais nėra, išėmus kelias lentpjuves, kurios dirba tik vasarom. Žiemom gi darbas giriose. Uždarbiai vidutiniški. Dirbant ant štukių, nuo 2 iki 4 dol. per dieną. Jeigu kas norėtų giriose dirbti, tegul atvažiuoja. Darbas lengva gauti.

Lietuvių čia yra trįs familijos ir apie tuzinas pavienių. Septyni lietuviai turi farmas.

Tašytojas.

Collinsville, Ill. Darbai anglių kasyklose pastaruoju laiku sumažėjo. Viena anglių kasykla streikuoja jau antra savaitė, kurioje dirba perviršy 400 angliakasių.

Kitos, kurios ir dirba, tai po dvi—tris dienas į savaitę.

Gardner, Mass. Su darbais nekaip. Darbas gauti sunku, nes vis dar atleidinėja.

Niekas nevažiuokite jieškoti.

Literaturos naujienos.

—"Pirmyn" praneša, jog Berne (Šveicarijoj) greitai išeis lietuvio J. Tumėno poema. Egzempliorius kaštuos $1.00.

J. Tumėno vardas lietuvių literatūroj dar nežinomas.

—Vilniuje Vėgelės ir Strazdo spaustuvė žada išleisti rinkinį Lazdynų Pelėdos raštų. Išviso išeis 6 tomai.

—"Keleivio" kalendorių 1914 metams jau gavome. Kalendorius turtingesnis ir didesnis, negu pereitais metais kad buvo. Pat pradžioje telpa daug visokių informacijinių žinių, kurios įdomios kiekvienam skaitančiam žmogui. Toliaus seka straipsniai, straipsneliai iš medicinos, visuomenės mokslų ir šiaip jau populiariški vaizdeliai, eilės.

Kalendorius ne vien turiniu geras, bet ir išlaukine forma. Geistina, kad jis kuodaugiausia prasiplatintų.

—Tik ką prisiųsta "Laisvei" ant paminėjimo "Darbininkų ligos kasos." Lietuvių kalbon versta iš Soloviovo. Išleido Vilniaus "Šviesa" (N21). Kaina 5 kap.

Klausimas apie susišelpimo kasas dabar labai rūpi Rusijos darbininkams. Neprošalį su tuo klausimu susipažinti ir "laisvos" Amerikos darbininkams.

Laisvietis.

Juokų kąsneliai.

ORAKULO PATARIMAI.

Klausimas. Malonėkit pamokinti mane, kokį reikia dueti vardą naujam laikraščiui, nes aš po naujų metų žadu leisti laikraštį ir pasakykite, ką reikia nusipirkti prie to amato, nes aš dar nėsu leidęs jokio laikraščio, tai ir nežinau.

Išleistojas.

Atsakymas. Vardą patartume duoti "Skilandis", nes tokio dar nebuvo. Įrankių jokių nereikia. Reikia tik nusisamdyti pačtoje baksą, duoti į kelis laikraščius apgarsinimą mainais, tas nieko nekaštuoja. Na, ir atsisėdus laukti pačtoriaus su prenumeratoriais. Tai visas biznis su dabartiniu laikraščių leidimu, o susikroves dolerius, važiuok sau, švilpaudamas, kur kitur naują laikraštį uždėti.

Klausimas. Gerbiamasis! Man atsilankius į So. Bostono 207 kuopos LSS. koncertą, labai buvo malonu ir smagu praleisti laiką tarpe būrio savųjų, bet kuomet pradėjo staugti vilkai, susigrūdę pas duris, tai nežinau ar daugiau eisiu ant saviškių koncertų. Sarmata būti lietuvių ir nešioti jo vardą, kandangi tarpe lietuvių yra tokių, kuriems vieta būtų miške, o ne tarp žmonių mieste! Ką jūs manote daryti su tokiais asilais ateityje?

Svečias.

Atsakymas. Orakulas irgi pašoko nuo sėdynės iš išgąsčio, kuomet publikoj pasigirdo vilko balsas. Maniau, kad tikrai alkanas vilkas atbėgo iš Massachusetts miškų ir įsiveržė į salę. Bet, kuomet pamačiau, kad staugia ne vilkas, bet žmogus, jaunas, pačiam žydėjime vaikinas, tik gaila, kad beprotis, — tai mane paėmė durnas juokas.

Socijalistai kitu kartu, pirm atidarymo koncerto, padarys ablavą ant vilkų ir jų daugiau nebus. Orakulas pažįsta vilką, nors jis ir ponaičio drapanomis apsitaiso. Taigi LSS kuopos So. Bostone reikalauja gerų strielčių, nes prie ablavo reikia. Atsišaukite į Orakulo ofisą, 242 W. Broadway., So. Boston, Mass.

Pirmą vietą ablave užims ponas Rooseveltas. Ablavo diena bus p. anešta vėliaus.

Orakulo atsakymai.

Jaunamartei. Tamsta, matomai, manai, kad beibes garnys atneša. Palaukite kokius metus, o ir be mūsų žinosite.

Kunigui T. Mes socijalizmą nepardavinėjame, kaip tamsta plotkas, todėl agentų mums nereikia. Kaslink šeimyniško gyvenimo — tai socijalistai nepadarys taip, kaip tamstos "tavoryščius" kunigas Schmidtas. Nebijok, jagamastie. 9999.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Adomo Vasiliausko, kuris balandžio mėnesyj, šių metų dirbo pas C. P. Blake, 352 Mystic St., Arlington, Mass. Kas apie jį žino, meldžiu pranešti šiuo adresu:
William F. J. Howard, Attorney at Law. 315 Broadway,
So. Boston, Mass. (104)

Pajieškau draugo B. Atkočaičio, Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Panemuniškių kaimo. Meldžiu atsišaukti:
A. Stankaitis, Box 138
Sykesville, Pa.

Muzikos Mokykla.

Panedėliais, seredomis ir pėtnyčiomis, po No 339 W. Broadway, So. Boston, Mass. Mokina ant: Pikolo, Clernet, Cornet, Trombon, Sixapone, Clernet, Droom ir Camposet musik.
Mokytojas A. M. Grubis, D. L. K. Vytauto Band.
Komitetas. (4)

PIRMUTINIS LIETUVIŠKAS
RAINKOTŲ FABRIKAS

Kuriame išdirba geriausius raincoatus vyrams ir moterims, panašius į overkotus. Kodėl gi jums pirkti iš krautuvės, kad galima gauti mūsų fabrike daug geresnius ir už pusę kainos, kokią jūs mokate kokiose nors žydiškose krautuvėse.
Patariame visiems "Laisvės" skaitytojams kreipties pas savuosius, prisiunčiant savo augštumą, storumą ir rankovių mierą šiuo adresu:
RUBBER CO.
K. W. Žiurinskas ir K. Pužauskas,
1100 WASHINGTON ST.,
NORWOOD, MASS.
Taipgi reikalaujame agentų. Atsišaukite pas:
K. W. Žiurinskas,
1100 Washington st., Norwood, Mass.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

Laivakortės atpigo iš Lietuvos!

Ant laivų, kur viskas švaru, kur mandagiai apsieinama, kur geras valgis yra duodamas tam tikrose valgyvėse, patarnaujant veiteriams ir kur keliaujanti miega atskiruose kambariuose po 2 arba 4 kambaryje ir kur viskas puikiai yra pritaisyta

CENTRAL MANUFACT. DISTRICT BANK

1112 W. 35th Street, netoli Morgan St., Chicago, Ill.

parduoda laivakortes:

Nuo Antwerp ir Roterdam į New York	$29.50
Nuo Antwerp ir Rotterdam į Bostoną	27.00
Iš Liepojaus (Libavos) į Bostoną	32.50

——Kreipkitės laišku ar ypatiškai—

VIETINĖS ŽINIOS.

Mūs laukia visa eilė labai svarbių prakalbų. Tikimės, kad kiekvienas progresyviškas lietuvis ir lietuvė atsilankys ant prakalbų, kurias rengia susivienyjusios 60 ir 207 kuopos LSS. šį nedėldienį (4 d. sausio) Lietuvių svetainėje, kad apkalbėjus reikalą mainierių streiko Calumet, Mich. (kur kūčių vakarą žuvo 76 žmonės. Žiūrėk skyrių žinių iš Amerikos). Taip-pat bus kalbama apie billių prieš ateivius. Kalbės geriausi vietos kalbėtojai. Priedermė kiekvieno atsilankyti.

60 kuopa rengia prakalbas ant 25 d. sausio paminėjimui kruvino nedėldienio. Tikime išgirsti kalbant "sosijalistų tėvą" iš Brooklyno drg. J. Šukį.

Lietuvių rubsiuvių skyrius 149 (U. G. W. of A.) parengia balių, kuris atsibus 30 d. sausio, 1914 m. Lietuvių svetainėje.

Meldžiame kitų draugijų ant to vakaro jokių pasilinksminimų nerengti.

Komitetas.

26 d. grd. Lietuvių svetainėje buvo surengtas neva teatras bažnytinio choro. Lošta "Nesipriešink." Lošimas buvo niekam netikęs. Aktoriai, nulenkę galvas, žiūrėjo žemyn ant savo čeverykų.

Tik ant pabaigos sudainavo choras. Išėjo visai nekaip... Žmonių buvo vidutiniškai. Po teatrui buvo šokiai.

Plepis.

"Birutės Kanklių Choro" pirmas didelis pasirodymas ant scenos Lietuvių svetainėje 27 d. grd. išėjo tik-tik vidutiniškas. Publikos taippat buvo vidutiniškai. Choras išsimokinęs dar tik kelias daineles.

Buvo ir monologistų, kurie neblogai atliko savo uždavinį. Užtat, bent pašokta gerai.

L.

Hyde Parko kooperacijos susirinkimas atsibus 2 d. sausio, 1914 m., vakare po N1203 W. River st., ant Liberty Hall.

Visi nariai atsilankykite, o taip-pat ir pašaliniai.

V. Kroll.

162 LSS. Bostono kuopa subatoj, 3 d. sausio, 1914 m., stato atn scenos So. Bostone Lietuvių svetainėje penkių aktų dramą "Iš Meilės." Pradžia 7:30 val. vakare. Po perstatymui šokiai. Neužmirškite atsilankyti.

Komitetas.

20 d. gruodžio Cambridge'iaus 71 LSS. kuopa turėjo parengus koncertą, kuris pavyko gana gerai. Ypatingai žmonės gėrėjosi iš dueto, kurį sudainavo drg. Anesta ir drg. Kl. Gerauskiutė: "Eik čia graži mergele." Taipgi puikiai sudainavo vietinis "Laisvės" choras.

Žmonių buvo apie 200 ir visi, matyt, buvo užganėdinti. Kuopai liks kokis desėtkas dolerių.

Bedalis Vaclovas.

21 d. grd. buvo prakalbos 60 LSS. kuopos. Kalbėjo F. J. Bagočius ir S. Michelsonas. Žmonių buvo apie 200 ir visi ramiai klausėsi prakalbų.

Vargo Mergelė.

Lawrence Lietuvių Atydai!

Ura visi ant baliaus!

kuris atsibus subatoj, 3 d. Sausio (Jan.) 1914, svetainėj HIBERNIAN HALL, kampas Oak ir White Sts., Lawrence, Mass. Prasidės 6 val. vakare ir trauksis iki 12 nakties. Rengia Susivienyjimo Lietuvių Amerikos 41 kp. Drg. J. Kirdiejus vienu tarpu (apie 9 val.) pasakys gražų, juokų pilną, monologą "Ponaitis". Griežš p. Paulukaičio vedama orkestra Įžanga 25c.

Su tikra pagarba

S. L. A. 41 kuopa.

SKAITYTOJAMS.

Meldžiame visų tų "Laisvės" skaitytojų, kurių prenumerata jau pasibaigė ir kurie gavote nuo Administracijos paraginimą panaujinti ją, kad pasiskubintumėte atnaujint, nes męs būsim priversti Jums "Laisvės" siuntinėjimą sulaikyti.

"L." Administracija.

Paslapčių Atidengimas.

Ar žinai, kas tamstai yra užslėpta? Jei nori žinoti viską, nusipirk tuojaus šitą knygą, kurią dar dabar galima gauti pigiai šitam trumpam laike (tai dovanos ant Kalėdų), kuri parodo visų monininkų gudrybes nuo pradžios svieto iki šiai dienai, taip aiškiai ir suprantamai, kad kiekvienas, kuris tą knygą turi, gali parodyti visokias štukas be jokių prietaisų. Ir taipgi atidengia visas paslaptis visų kazirninkų ir žmonių akių monytojų, su 50 visokių paveikslų. Tai yra viena iš geriausių knygų dėl išsimokinimo palinksminti draugus ir linksmai praleisti vakarus. Drūtais ir gražiais apdarais. Kaina su prisiuntimu $1.50.

J. SINKUS
1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Važiuokite į Lietuvą

WHITE STAR LINIJA

Tiesiog iš Bostono už pigiausią kainą ir didžiausiais laivais, ant kurių yra geriausis patarnavimas. Laivai išplaukia reguliariškai iš Charlestown'o (dalis Bostono). Atsikvieskite savo gimines ir draugus iš senos tėvynės ir išpirkite laivakortes ant White Star Linijos. Dėl platesnių žinių kreipkitės į šias agentūras:

Kompanijos Offisas, 84 State St., Boston
G. Bartaszius, 261 Broadway, So. Boston
Polish Industrial Ass'n, 31 Cross St.
P. Bartkevicz, 877 Cambridge St., East Cambridge, Mass.
J. Rottenberg, 115 Salem St., Boston.,
arba pas kitus mūs užtvirtintus agentus Suvienytose Valstijose arba Kanadoje

TEATRAS IR ŠOKIAI!

RENGIA L.S.S. 162 BOSTONO KUOPA

Subatoje, 3 Sausio (January), 1914 m.

LIETUVIŲ SVETAINĖJ (DAHLGREN HALL)

Kampas E ir Silver Streets, South Boston, Mass.
Pradžia 7:30 val. vakare.

Bus perstatyta ant scenos 5 aktų drama su dainomis "IŠ MEILĖS"

ĮŽANGA = = = = 75c., 50c. ir 25 centai.

Kviečia KOMITETAS.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Vienatinis tikras lietuvys daktaras ir chirurgas cieloje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra Philadelphijo

Serganti netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkites ypatiškai arba laišku prie daktaro Stankaus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojau, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnį daktarišką mokslą, kaip tai: po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyj. Čionai specijališkai mokinosi daryt visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikavojo po hošpitalių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar keli metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąsčio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelną nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekars mis ir po reikalavimui pačių pacijentų — daro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujausio budo elektriškas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kuną.

Turi šimtus padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų. Gyduoles siunčia toliau į kitus miestus ir miestelius Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir į kitas šalis. Visuomet kreipkites ypatiškai arba laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Akušerka

Pabaigusi kursą Womans Medical College, Baltimore, Md.

Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi auteikia visokias rodas ir pagelbą invairiose moteru ligose.

F. Stropiene, 6 Loring st., arti E ir 7th sts.
SO. BOSTON, MASS.

NAUJI IŠRADIMAI.

Kurių jokiam kataloge ligišiol nebuvo. Męs, matydami daug ko trūkstant kituose kataloguose, pasistengėm išleisti naują kataliogą dėl gero savo tautiečių ir apsaugot nuo išnaudojimo. Mūsų kataliogas turi visokius skyrius: keletas skyrių yra surinkta naujausių išradimų, tinkamų vyrams ir moterims, su paveikslais ir 370 aprašytų naudingų dalykų, visokių patarimų, receptų ir knygų. Žmogus turintis mūsų kataliogą, jausis pilnai užganėdintu, nes jame atras netik aprašytus tavorus, bet ir reikalingus kiekvienuose namuose patarimus. Kas prisiųs dešimtuką arba dvicentinėms stampoms 10 centų, gaus kataliogą dykai.

J. SINKUS
1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tu Esi Geriausias Prietelis!

Tai žodžiai pačių žmonių išgydytų nuo visokių ligų!

Kaip jokios liekarstos ir visoki daktarai negalėjo pagelbėti, tai jus manę išgydet.

Garbingas Daktare! Jųsų budas gydymo ir liekarstos labai geros, kad mano moteris net per tris mėnesius sirgus ant vidurių skaudėjimo, po krutine, galvos, didžio nusilpnėjimo ant sveikatos ir balt. jų tekėjimo, kurios iksiol niekas nepataikė išgydyti, o kaip Jusų prisiųstas liekarstas suvartojo, tad tapo visai sveika ir daugiau liga neatsinaujina. Už tokį tikrą moksliška ir pasekmingą gydymą visiems Tamistų vardą apskelbiu. Tu esi geriausias prietelis.

Pasiliekame dėkingi.

Klemensas ir Ona Stefonavičiai,
1413 Brynmower, Scranton, Pa.

Kaip nieks neįstengė, tai Ph. M. Kliniko Mokslas išgydė trumpam laike!

Malonus Tamista! Kad išgydėt kosėjimą, skrepliavimą ir sunkumą ant krutinės pasekmingai, teip lygiai tik Jųs įstengiate išgydyti, nuo ligos išbėrimo ant odos spuogais ir niežėjimo; kiti gydytojai per du metu nesurado pagelbos. Už jusų teip gerą gydymą ir teisingas liekarstas siunčiu šimtą kartų ačiu. Su guodone, **A. Galmanas, Box 36, Bonne Terre, Mo.**

Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 55 Ellsworth St., Worcester, Mass. Mr. M. KOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa.; Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Cento St., Freeland, Pa. Teipat išgydyti nno visokių paslaptingų ligų, kurių jokiu budu negalima sutalpinti.

ĮSITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitam laike pataiko sergantiems pagelbėti todel, kad gydo išsyk, o nedaro experamentų ant sergančių. **Vyriausias Klinikos Daktaras**, per Amerikos valdžią, net **medaliu apdovanotas**. Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusioms sutaiso kiekvienam liekarstas iš sviežių gvarantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmoniu.

KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškojo kalbojo kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo, slogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio be pjaustymo be aparacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERIŲ. **Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras"**

Geresnės progos jau nebus!

Geresnės progos niekuomet nebus dėl tų, kurie nori laivakortes siųsti Lietuvon, nes laivų kompanijos nupigino laivakorčių kainas net ant $15.00.

Taigi, kurie manot siųsti kam-nors laivakortę, pirkit ją dabar. Laivakortė yra gera per ištisą metą ir jūsų pasažieris galės važiuoti, kada tik jis norės.

Čia paduodu laivakorčių kainas:

Iš Tilžės per Roterdamą iki Bostonui	$44.59
Iš Tilžės per Angliją iki Bostonui	$37.10
Iš Libavos iki Bostonui	$36.75
Iš Tilžės per Hamburg iki Bostonui	$37.10
Iš Tilžės per Antverp iki Bostonui	$56.39
Iš Tilžės per Bremą 6 paros didmariu	$54.19

Toliau gyvenanti klauskite laivakorčių kainų per laiškus. Parankiausia laivakortes pirkti mūsų ofise, nes mūsų agentūra teisingiausia.

G. J. BARTAŠIUS,
261 Broadway, So. Boston, Mass.
arba
558 Broome St., New York.

DR. RICHTER'S

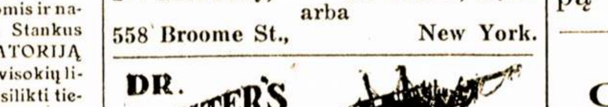

"PAIN-EXPELLER"

Žmogus jei kankinamas skausmais yra be pagelbos kaipo akrutas sudaužytas ant skalu. Ar kenčiate skausmus Romatizmo, Neuralgijos, Užsišaldymo ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su PAIN EXPELERIU, PASOVENCZIAIS NAMINIAIS VAISTAIS. Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c.

F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl st. New York.

Demykit ant ant Ankerio — zenklo apsaugojimo.

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Nauji Laiškai

Tik ką atspausdinom daugybę puikiausių laiškų, įvairiausio turinio, su gražiausiomis dainomis ir kvietkomis. Tais laiškais kiekvienas galės pasidžiaugti. Kas ims 100 laiškų (sykiu ir konvertus) — tas tegul prisiunčia 70 c. Kas ims 1000 laiškų — tam apsieis tik $5.00. Taigi pasiskubinkit su užsakymais.

Viršminėti laiškai yra gaunami **"Laisvės" krautuvėje.**

LOSĖJAMS.

Jau išėjo antra laida tragedijos

"KERŠTINGA MEILĖ"

Veikalas labai žingeidus ir lengvai perstatomas.

Kaina 10 c.

Gaunama pas

J. STROPUS
6 Loring st. So. Boston, Mass

Čia pat gaunama

KALĖDŲ DOVANOMS

Visokios knygos **lietuviškoj ir angliškoj** kalbose. Kas kokių norit — reikalaukit, o męs parūpinsime. Atsakymui visada įdėkit 2 c. stampą

Naujos Mados

GRAMAFONAI

$20 vertės mašiną atiduoda tik už $17

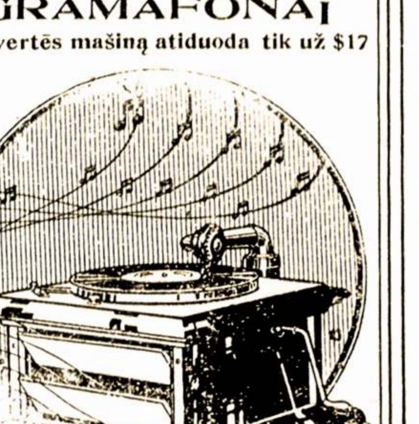

Aš užlaikau Columbios gramafonus su lietuviškomis dainomis, kurias išgieda labai gražiai ir aiškiai. Ant abieju pusiu yra kitokia dainelė. Rekordai yra padaryti stipriai ir gali laikyti kelis metus. Kiekvienas rekordas kainuoja tik 75c.

Jeigu norite turėti gerą gramafoną, tai tuojaus rašykit pas mane, o aš jums pristatysiu greitu laiku už pigiausią kainą. Jeigu nori mano kataliogo, tai atsiuskit štampą už 2c., aš nusiusiu jumis didelį puikų kataloga, kuriame rasit visokiu mašinu su trubomis ir be trubu.

Galit gauti Wictor mašinų ir rekordų, gražiai dainuoja lietuviškai, net malonu klausyti.

Kreipkites šiuo adresu:

CHARLEY GRANECKAS,
28 Essex st., Athol, Mass

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Druti muskulai neatneša naudos, jei Jus Romatizmas kankina. Su PAIN EXPELERIU jei dručiai suberšti atneš Jum tuoj palengvinimą ir prašalins priežastį skausmų. Gaunamas aptiekose už 25c ir 50c

F. Ad. Richter & Co.
215 PEARL ST., NEW YORK.

Temikit ant Ankero ženklo apsaugoimo

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

Aptiekorius ir Savininkas

K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kamp. C St.
SO. BOSTON, MASS.

Telephone So. Boston 21914 ir 21013.

Nuo naujų (1914) metų išeis

"VEIDRODIS"

mėnesinis illiustruotas žurnalas, pašvęstas teatro ir scenos reikalams.

Kaina metams:

Amerikoje	$2.00
Užsienyje	$3.00
Pavienis num.	20c.

Užsisakant prenumeratą, arba su kitais reikalais adresuokit:

"VEIDRODIS"
1671 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Nauja Lietuviška

KRAUTUVĖ

Užlaikome, parduodame ir pataisome geriausias SIUVAMAS MAŠINAS, puikiausius Gramafonus ir kitokius muzikališkus instrumentus. Vaikams karietukus, Baisikelius, visokius laikrodžius ir tam panašius daiktus. Duodame lekcijas ant visu muzikališku instrumentu.

A. RAULUKAITIS ir J. GIRDVAINIS
Lietuviai savininkai

SO. BOSTON CYCLE CO.
310 Broadway, So. Boston, Mass.

Puikiausis Kalendorius.

Būtinai patariame įgyti **"Giedros" Kalendorių**, kur randasi daug puikiausių ir naudingiausių darbininkam skaitymų. Patįs nusipirkit ir kitiems dar dovanų duokit.

Kreipkitės į **"Laisvę"**, prisiunčiant už jį **20 centų.**

Pasinaudokite proga!

Parsiduoda vyriškų ir moteriškų aprėdalų krautuvė.
(Dry Goods Store.)

Randasi ant didelės gatvės. Daromas geras biznis suviršj per 10 metų. Vienok dar geresnius pinigus galėtų daryti, jei paimtų tą krautuvę į savo rankas lietuvys arba lenkas, nes vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Atsišaukite ant šio adreso: (1)

242 Broadway (į "Laisvės" red.)
So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston. 845 M

DR. F. MATULAITS

495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėliomis iki 3 val. po piet.

TIKRI GĖRYMAI UŽ TEISINGĄ KAINĄ

Jeigu norite gerų ir tyrų gėrymų: degtinės, vyno likierių ir kordialų, tai užsisakykite pas mus per laišką arba nusipirkite mūs sandėlyj.

Šis mūs apgarsinimas yra teisingas!

Męs manome, jog Naujosios Anglijos žmonės nori žinoti tikrai, kokios rųšies jie perka gėrymus ir kiek jie tikrai prekiuoja. Męs nepasiūlome gėrymų žemiau kainos, kad tik pritraukti kostumerį, o paskui paimti brangiau už kitus gėrymus.

GERA RUŠIS GĖRYMŲ UŽ ŽEMAS KAINAS!

Visi Naujosios Anglijos mūs kostumeriai žino, jog męs per 15 metų teisingai jiems pristatėme visokius gėrimus iš mųs sandėlio po numeriu: **352-354 Harrison Avenue, Boston, Mass.**

Specijališkai ant Kalėdų ir Naujų Metų.

Harrison xxxx Rugiu Degtinė,	kvorta $1.00	Hennessy *** Francuzu Brendė	bonka $1.50
Ky. Taylor " "	.69	Martell ***	bonka 1.50
G. O. Blake " "	.79	A. Gallivet & Fills	bonka 1.50
Hunter Rugiu "	bonka .89	J. & P. Leroy***	bonka 1.25
Kentucky Bourbon "	kvorta .60	Jules Mulet & Co ***	bonka 1.00
Golden xxxx Rugiu "	kvorta .75	Marrett & Co ***	bonka .75
Old Darling "	kvorta .65	Golden Gate Brandy	bonka .75
Duffy's Mallt "	bonka .75	Black & White Scotch	bonka 1.15
Penn Haven, Užpečėtytose bon.,	kv. .75	Alex Fērguson & Co., Scotch	bonka 1.00
Roxbury Rugiu " "	kv. .75	McDonalds Scotch	bonka .85
Penwick Rugiu " "	kv. .85	E. & J. Roach Irish	bonka 1.00
Green River " " "	kv. 1.00	Canadian Club (Walker's	bonka 1.05
Rusiška Monopolka 57 grad.	bonka .75	Apricot Brendė geresnės rušies	bonka 1.00
Allash Kummel (Rusijos)	bonka 1.25	Apricot Brendė, kordialas	bonka .75
Berliner Kummel (Vokietijos)	bonka 1.25	Grušiu Brendė	bonka .75
Getride Kummel geriausios rušies,	b. 1.00	Slyvu Brendė "	bonaa .75
Rusiška Višniuvka	bonka 1.00	Kachetiner raudonas Rusiškas Vynas	1.00
Rusiška Malinovka	bonka 1.00	Kachetiner baltas Rusiškas Vynas	b. 1.00
Višniakas smiltinėj bonkoj	bonka .75	Cachor " " "	bonk. 1.00
Malinovka smiltinėj bonkoj	bonka .75	Cerkownoje " " "	bonk. 1.00
Višniakas paauksuotoj bonkoj	bonka .85	Don Carlos Sherry "	Ispaniškas 1.00
Nalivka paauksuotoj bonkoj	bonka .85	Geralda Sherry " "	bonka 1.00
Pommeranzen Orange C rdial	bonka .75	Nieport Londono Doku Port	bonka 1.00
Creme DeMenth dailioj bonkoj	b. .75	Spanish Malaga	bonka 1.00
Creme De Rose dailioj bonkoj	bonka .75	Taragona Port (Ispaniškas)	bonka .75
Anistowka dailioj bonkoj	bonka .75	Duff Gordon Sherry	bonka .75
Hollandijos Džinė	bonka .85	Spanish Port or Sherry	bonka .75
Genevos Džinė	bonka .75	Pyčiu Vynas	bonka .50
Booth's Old Tom (Anglijos)	bonka .90	Pyčiu Vynas geresnės rušies	bonka .75
Booth's High & Dry "	bonka .90	Malaga Vynas	bonka .60
Borovicska (Ungarijos)	bonka 1.25	Grape Wine	bonka .50
Lowndes Jamaica Rum	bonka .85	Aviečiu Vynas	bonka .50
New England Rum	bonka .50	Aprikotu Vynas	bonka .50
Žytniowka	bonka 1.00	Kordialai Meškos bonkose	bonka .75

Kalifornijos Brendės 50c 65c 75c ir $1.00 už kvortą; $2.00, $2.50 ir $3.00 už gorčiu. Kentucky Bourbon arba Rugiu Degtinė $1.50, $1.75, $2.00, $2.50, $3.00, 3.50, $4.00 ir $5.00 už gorčiu. Kalifornijos Vynas, Port, Sherry, Angelica ir Muscatel 25c už kvortą, $1.00 už gorčiu.

Tik ką męs aplaikėme iš Vokietijos gražiausį rinkinį KALENDORIŲ ateinantiems metams, kuriuos duosime kiekvienam mųs kostumeriui. Pasiskubinkite, nes gali nelikt.

Atsilankykite pas mus, o užtikriname, kad iš mus patarnavimo busite užganėdinti

"Štoras su žemiausiomis kainomis"

H. L. Golden & Co.,

IMPORTUOTOJAI IR DAUGUMOJE LIKIERIŲ PARDAVĖJAI

352-354 Harrison Avenue, BOSTON, MASS.

Tik 1 doleris!

Išsiųsdink šiandien tiktai vieną dolerį, o apturėsi **Edmundo Steponaičio** raštų knygą, kuri privalo rastis kiekvienamė lietuviškame name. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų mūsų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžią **grynos literaturos** sriovei, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadinimas tautos, visuomenės sąmonės, bet ir **gaivinimas, tvėrimas pačios dailiosios mūsų raštijos.**

Tąjį dailų poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už **1 dol.** pas

AL. STEPONAITIS
184 Atkins Avenue, Brooklyn, N. Y.

Šio laikraščio, ir visuose kituose knygynuose ir krautuvėse. Reikalaukit visur. Reikalaujame agentų kiekvienoje lietuviais apgyventoje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

TRIS GEROS KNYGOS:

Naujausios Dainos ir Eiles

Apie 80 visokių dainelių. Kaina 20c

PASAULIŲ RATAS Astronomiška knyga apie saulę, žemę, ir kitas planetas. Su paveikslėliais 25c

MEILĖS KARŠTLIGĖ Labai žingeidi knygelė apie meilę .... 20c.

Imant visas tris sykiu, atiduodam už **60c**

Pinigus siuskit pačtos ženkleliais šiuo adresu.

J. STROPUS
6 Loring St., So. Boston, Mass.

DIDZIAUSIA BOSTONE

SANKROVA—OLSELIS

Vyno, Visokių Likierių, Dektinės, Rusiškos "Monopolkos", Šampano, Alaus, Eliaus ir visokių importuotų gėrimų.

DUOSIM PUIKŲ KALENDPRIŲ.

Jei nori sveikų gėrimų ant Kalėdų, kurie tavo sveikavai nekenktų, tai ateik pas mus. Sykį pas mus atsilankęs, ateisi visada ir savo draugus atsivesi. Kurie negalit atsilankyti pas mus, tai reikalaukit per laiškus, o męs prisiųsim orderius per expresą. Rašykit lietuviška šiuo adresu:

WILLIAM ZAKON & CO.

21-23 Cross St., Kampas Endicott St., netoli Haymarket Square, Boston, Mass.

"VICTOR" MAŠINOS.

Žiūrėkit gerai ir atminkit, kad dabar yra gera proga gauti pas mane šias mašinas daug pigiau, negu pas kitus biznierius. Aš numušu 10 procentą nuo ki kvienos mašinos. Turiu specijališkų rekordų su lietuviškomis gražiomis dainomis. Dainuoja ir grajina taip gražiai, kad net malonu klausyti. Taipgi pas mane galite gauti puikių drukuotų popierų laiškams rašyti Lietuvon. 14 popierų su konvertais atiduodu tik už 25c., o 6 tuzinus tik už 1.00 dol. Pranešu visiems lietuviams, kad jeigu kas pas mane užsirašys kokį nors lietuvišką laikraštį, tas gaus dovanų puikų kalendorių, vertės 25c. ir tuziną laiškams popierų. Su visokiais reikalais prie manęs kreipkitės šiuo adresu:

CHAS. GRONECKAS
53 Exchange St., Athol, Mass.